

Секція
Міжнародні відносини та політичні процеси в Україні

УКРАЇНО-ГРЕЦЬКЕ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ЧИННИК
ЗБЕРЕЖЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ
В ЧОРНОМОРСЬКО-СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКОМУ БАСЕЙНІ

Булик М.В.

Проблема збереження стабільності в Чорноморсько-Середземноморському регіоні є однією з найбільш важливих у сучасних міжнародних відносинах. Цей регіон вважається найважливішою ланкою зв'язку між Заходом та Сходом, що забезпечує йому пильну увагу як з боку розвинених країн світу, міжнародних організацій, які зацікавлені в збереженні політичного стабільності в регіоні, так і з боку терористичних організацій, які спрямовують свою діяльність на дестабілізацію політичної, економічної ситуації, міжетнічних та міжрелігійних відносин.

У такій ситуації стратегічної важливості набувають зв'язки країн Чорноморсько-Середземноморського регіону як на двосторонньому рівні, так і в рамках міжнародних організацій. Позитивним прикладом такого співробітництва є відносини України та Греції. За час існування незалежної України в 90-х рр. XX — на початку XXI ст. обидві країни підписали низку угод, які спрямовані на розвиток дружніх, добросусідських відносин між Україною та Грецькою республікою, а також на підтримання та зміцнення загального миру та стабільності в регіоні. Серед них слід виділити "Договір про дружбу та співробітництво між Україною та Грецькою Республікою", підписаний 11 листопада 1996 р. в м. Афіни. Цей міжнародний документ наголошує на неприпустимості застосування сили в міжнародних відносинах, необхідності вирішення всіх міжнародних проблем виключно мирними засобами. Одночасно договір передбачав проведення постійних консультацій на вищому рівні стосовно міжнародних питань, які становлять обоюдоцінний інтерес для України та Греції. Серед них важливе місце займає проблема збереження геополітичної стабільності в Чорноморсько-Середземноморському регіоні. Крім того, обидві країни наголошують на необхідності поглиблення тісного співробітництва в межах ООН, європейських міжнародних організацій (РЄ, ОБСЄ), регіональних міжнародних організацій, особливо Організацію Чорноморського економічного співробітництва. Не зважаючи на економічний характер програмних завдань даної організації, країни-засновники вже в статутних цілях цього міждержавного об'єднання заклали як один з основних напрямів діяльності боротьбу з організованою злочинністю, незаконною торгівлею наркотиками, зброєю та радіоактивними матеріалами, з усіма видами тероризму та нелегальною міграцією. Це свідчить про те, що країни Чорноморського басейну реально оцінюють можливі небезпеки утворення нових чи поглиблення існуючих небезпек міжнародній стабільності в регіоні і роблять все можливе для їх недопущення.

На сьогоднішній день в Чорноморсько-Середземноморському регіоні серед інших загроз особливе місце займають наступні різнорівневі (суб'єктивні чи об'єктивні) небезпеки.

Серед суб'єктивних слід виділити:

- територіальні претензії (Греція — Туреччина, Македонія — Болгарія, Росія — Україна та ін.). Їх особливістю є те, що, не зважаючи на декларовану урядами цих країн відсутність територіальних претензій до сусідів, подібні ідеї надзвичайно популярні серед населення та підтримуються впливовими політичними силами;

- міжетнічні та релігійні конфлікти (серби — албанці, македонці — албанці, грузини — абхаз, чеченці — росіяни, християни — мусульмани). Слід зазначити, що завдяки міжнародному співтовариству "гаряча" фаза практично всіх цих конфліктів на сьогоднішній день змінилася спробами мирного врегулювання та встановлення відносного;

однак інтереси багатьох при цьому або ущемлені, або взагалі не враховувалися. Це створило серед широкій маси місцевого населення прагнення до реваншу, що, в свою чергу, створює небезпеку розгортання нових конфліктів в регіоні;

- економічна нестабільність Чорноморсько-Середземноморського регіону та зацікавленість "великих" країн в найбільш вигідному для себе використанні цієї території. В свою чергу це приведе до різного бачення подальшого розвитку країн регіону та їх місце в сучасній системі міжнародних політичних та економічних відносин;

- діяльність транснаціональних злочинних картелів, які використовують Чорноморсько-Середземноморський регіон як найбільш вдалий шлях для переправлення та подальшого продажу наркотиків, незареєстрованої зброї. Крім того, в 90-х рр. XX — на початку XXI ст. вже більше поширення отримує нелегальна міграція, перевезення в Європу зі Сходу біженців, які сподіваються отримати в країнах Заходу політичний притулок та роботу. При цьому значна кількість мігрантів залишається в краях регіону, що створює небезпеку погіршення криміногенної ситуації, зменшення рівня життя місцевого населення, розповсюдження серед останнього расистських настроїв. Це в свою чергу може бути використане радикально-екстремістськими політичними силами, які зацікавлені в отриманні влади та зміні міжнародного становища в регіоні.

Серед об'єктивних важливе місце займають:

- зміна демографічного становища. В останні роки відбуваються процеси зменшення населення в християнських країнах (Україна, Росія, балканські країни) та його збільшення в мусульманських (Туреччина, Албанія). В краях, які традиційно вважаються християнськими також спостерігаються процеси збільшення мусульман (Росія, Македонія, Україна). В перспективі це приведе до перегляду своєї ролі місцевими ісламськими общинами та появи вимог надання йому більших політичних та економічних прав. На міжнародному рівні це приведе до збільшення ролі мусульманських країн, які почнуть претендувати на чільну роль в регіоні. Вже зараз Туреччина є одним з лідерів Чорноморсько-Середземноморського регіону. За існуючої там жорсткої світської влади ці процеси підтримуються на міждержавному рівні, однак це не означає, що надалі ситуація не зміниться;

- погіршення екологічної ситуації. Активне промислове використання території країн, водної акваторії Середземного та Чорного морів, а також великий рік приводить до збільшення небезпеки технічних аварій, що в свою чергу може привести до екологічної катастрофи, прикладом чого є Чорнобильська проблема. Крім того, екологічну небезпеку створюють військові дії в регіоні, а також можливі терористичні акти проти паросилових підприємств та АЕС;

- незадовільне становище широкої маси населення; нестабільність політичних режимів; корупція серед чиновництва. Крім того, значну роль відіграє відсутність демократичних традицій, декларативне проголошення яких використовується лише як чергове політичне гасло.

Слід зазначити, що в стосунках України та Греції не існує нижчезгаданих загроз та небезпек. Обидві країни наголошують на необхідності підтримання дружніх, добросусідських відносин, поглибленні вигідного політичного та економічного співробітництва між країнами регіону.

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННОЙ СИСТЕМЫ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ В СОВРЕМЕННОЙ ИСТОРИОГРАФИИ

Гаврилова Н.В.

С окончанием холодной войны закончилась система биполярного мира. Стремительное развитие событий на планете ставит сегодня перед исследователями ряд

94.3

МЗУ

Міністерство освіти і науки України
Маріупольський гуманітарний інститут ДонНУ

МАТЕРІАЛИ
VI підсумкової (2003 р.) науково-практичної
конференції викладачів

5 лютого 2004 року

Читальний
зал № 1

Державний гуманітарний
університет
БІБЛІОТЕКА
м. Маріуполь

Маріуполь - 2004

07

20

13

101 736

ББК 94.3

Матеріали VI підсумкової (2003 р.) науково-практичної конференції викладачів МГІ:
Зб. наук. праць / За редакцією К.В. Балабанова. - Маріуполь: МГІ, 2004. - 220 с.

Збірник включає матеріали VI підсумкової (2003 р.) науково-практичної конференції викладачів МГІ з питань філософії та соціології, історії та краєзнавства, економіки, права, літературознавства і культурології, лінгвістики, методики викладання іноземних мов, педагогіки та психології.

Редакційна колегія: К.В. Балабанов, д. політ. н., проф., голова редакційної колегії,
Ю.М. Косенко, к. пед. н., доц., відповідальний секретар редакційної колегії,
І.В. Соколова, к. пед. н., доц. Г.І. Батичко, к. мистецтвознавства,
Г.Г. Морсва, к. філол. н., доц.,
Г.І. Кутнякова, ст. викл., Л.В. Семкова, ст. викл.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Маріупольського гуманітарного інституту Донецького національного університету
Протокол № 3 від 03.12.2003 р.

Комп'ютерна верстка: Р.Г. Хохласв

Тираж: 100 екз.

Янковский С.В., Бердий Г.С.	Свобода слова как критерий информационной деятельности	46
--------------------------------	--	----

СЕКЦІЯ

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Булик М.В.	Україно-грецьке зовнішньополітичне співробітництво як чинник збереження стабільності в Чорноморсько-Середземноморському басейні	48
Гаврилова Н.В.	Тенденции развития современной системы международных отношений в современной историографии	49
Молчанова М.В.	Роль і місце молодіжних організацій Донеччини в політичних процесах України	53
Рябинин Е.В.	Концепция приоритетности внешней политики Украины	55
Черепченко О.О.	Институты демократий как традиционные элементы политической системы Украины	57

СЕКЦІЯ

ФІЛОСОФІЯ. СОЦІОЛОГІЯ.

Слющинський Б.В.	Міжкультурна комунікація як феномен сучасної культури	60
Овчарова Л.М.	Проблеми розвитку соціального партнерства в умовах становлення ринкових відносин в Україні	63
Парлюк В.И.	Проблеми глобалізації	65
Оленич Т.С.	Совершенствование политики государства в области религии: философско-правовой аспект	67
Иванов П.М.	Религиозность и нравственность в молодежной среде (на примере г. Мариуполя)	70
Міхєєнко А.С.	Епістемологія політичної культури	72

СЕКЦІЯ

ІСТОРІЯ ПРИАЗОВ'Я

Коробка В.М.	Маріупольський міський голова Іван Олексійович Попов	75
Новікова С.В.	Діяльність грецьких торговельних домів у Північному Приазов'ї (друга половина XIX – початок XX ст.)	78
Волоніць В.С.	Переселення греків до Приазов'я: історіографічний аспект проблеми	80
Шебаніц Д.М.	Розвиток сільського господарства в Північному Приазов'я 1861 – 1900 рр.	82
Пахоменко С.П.	Грецька спільнота Приазов'я в національно-культурних заходах Донецького обкому КПУ (1987 – 1991)	84
Тухватулліна Е.С.	Греки України в законодавчих матеріалах XX века	86

СЕКЦІЯ

УКРАЇНЬСЬКА ТА ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Бодрухин В.М.	Кочові федерати Русі	91
Довжук І.В.	З історії наукових геологічних досліджень Донбасу в 90-х рр. XIX ст.	93
Ласвська Ю.В.	Періодизація історії досліджень проблеми "Хрущовська відлига" в Україні	95
Малишева О.В.	Києво-Могилянська академія в сучасній українській історіографії	98
Нікольченко Ю.М.	Стародавня історія населення Зарічненського району на Рівненщині	101
Паназова А.В.	Вплив Ордену єзуїтів на верхівку східнослов'янського суспільства в останній третині XVI – на початку XVII ст.	103